

Sygn. akt VIII U 1297/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 6 kwietnia 2018 r. w Gliwicach

sprawy Z. B. (B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania Z. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 29 czerwca 2017 r. **nr** (...) 1 - (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu Z. B. prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia

17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poczynając od 1 czerwca 2017 roku.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 1297/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 29 czerwca 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu Z. B.

(B.) prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru był niższy niż 250%, bo wyniósł:

- 249,35% z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu,

- 189,48% z 10 kolejnych lat kalendarzowych, to jest z lat 1991 – 2000.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od tej decyzji podnosząc, że w jego ocenie uzyskiwał zarobki pozwalające ustalić wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury powyżej 250%.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z 4 maja 1998r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu Z. B. urodzonemu w dniu (...), prawo do emerytury górniczej od dnia 11 marca 1998r. na podstawie przepisów ustawy z 1 lutego 1983r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz.U. z 1995r., Nr 30 poz.154 ze zm.).

Do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia organ rentowy przyjął wynagrodzenia ubezpieczonego z lat 1981 – 1989.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 288,82% i został ograniczony do 250%.

Decyzją z 5 maja 2011r., załatwiając wniosek ubezpieczonego z 5 kwietnia 2011r., organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do nowej emerytury górniczej na podstawie przepisów ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poczynając od 1 kwietnia 2011r.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął podstawę wymiaru wcześniej przyznanej emerytury i dotychczasowy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru.

W dniu 1 czerwca 2017r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia na podstawie art.110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych załączając do niego:

- zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 23 maja 2017r. sporządzone przez Spółkę (...) S.A. w B. Oddział w D. z wykazanymi zarobkami z lat 1980, 1990 – 1998r.,

- zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 29 czerwca 2016r. sporządzone przez (...) Sp. z o.o. w B. z wykazanymi zarobkami z lat 2008 – 2012.

W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję zaskarżoną, omówioną na wstępie.

Ubezpieczony był zatrudniony w:

1) KWK (...) od 12 czerwca 1969r. do 30 lipca 1971r. na stanowiskach:

- od 12 czerwca 1969r. do 22 września 1970r. – pracownika niewykwalifikowanego na powierzchni,

- od 23 września 1970r. do 31 grudnia 1970r. – młodszego górnika pod ziemią,

- od 1 stycznia 1971r. do 30 lipca 1970r. – górnika pod ziemią,

2) KWK (...) na stanowiskach:

- od 15 października 1971r. do 31 października 1971r. – młodszego górnika pod ziemią,

- od 1 listopada 1971r. do 26 stycznia 1972r. – górnika pod ziemią,

- od 27 stycznia 1972r. do 15 grudnia 1973r. – odbywał służbę wojskową,

- od 11 stycznia 1974r. do 31 października 1985r. – górnika pod ziemią,

- od 1 listopada 1985r. do 28 lutego 1992r. – górnik rabunkarza pod ziemią,

- od 1 marca 1992r. do 17 czerwca 1998r. – górnik strzałowego rabunkarza pod ziemią.

Następnie ubezpieczony był zatrudniony w (...) Sp. z o.o., (...)
Sp. z o.o. w B., Senior (...) Sp. z o.o.

Na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu wynagrodzeń i płac W. S. Sąd ustalił, że wynagrodzenia ubezpieczonego za lata 1970 1971, 1974 – 1979 wyniosły: w 1970r. – 29 200 zł (wskaźnik 108,87%), w 1971r. – 28 323,24zł (wskaźnik 100,10%), w 1974r. – 41 349,60 zł (wskaźnik 108,19%), w 1975r. – 53 082,80 zł (wskaźnik 113,05%), w 1976r. – 54 012,80 zł (wskaźnik 105,14%), w 1977r. – 55 387,80 zł (wskaźnik 100,43%), w 1978r. – 57 382,40 zł (wskaźnik 97,85%) i w 1979r. – 63 782,40 zł (wskaźnik 99,78%).

Do obliczenia tych wynagrodzeń biegły, opierając się na dokumentacji zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego oraz obowiązujących przepisach płacowych, ostatecznie uwzględnił stawkę zasadniczą, wynagrodzenie z Karty Górnika, deputat węglowy.

Wyliczony przez biegłego wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego z okresu 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu wyniósł 251,69% i został obliczony z lat 1970, 1980 – 1998.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego oraz opinii biegłego sądowego W. S. (opinia główna k. 18 – 27 i opinia uzupełniająca k. 43 - 48 akt).

Sąd podzielił opinię biegłego sądowego z zakresu wynagrodzeń i płac W. S., po jej sprecyzowaniu w opinii uzupełniającej, gdyż została ona sporządzona w oparciu o fachową i specjalistyczną wiedzę, zgodnie ze zleceniem Sądu, na podstawie całokształtu zgromadzonej w sprawie dokumentacji, w tym zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego, a także przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów płacowych. Biegły w sposób czytelny i precyzyjny dokonał obliczeń, wskazując przy tym dokładnie na jakiej podstawie dokonał poszczególnych założeń. W takiej sytuacji Sąd uznał tę opinię za miarodajną w sprawie dodatkowo w sytuacji, gdy względem tej opinii, po jej skorygowaniu w opinii uzupełniającej, strony nie zgłaszały zastrzeżeń.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego Z. B. zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016r., poz.887 ze zm.).

Zgodnie z powołanym przepisem wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art.15, z uwzględnieniem art.110 ust.3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia:

- z kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury od przeliczonej podstawy,

- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia o ponowne ustalenie wysokości emerytury,

a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art.15 ust.5, jest wyższy niż 250%.

Ustalenie wysokości emerytury w sposób wskazany powyżej może nastąpić tylko raz.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu), a także zeznań świadków.

W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., sygn. akt II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r., sygn. akt I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257). Niemniej jednak zarobki za poszczególne lata muszą być wykazane w sposób niebudzący wątpliwości, w ściśle określonej kwotowo wysokości. Nie jest natomiast możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o hipotetyczne lub uśrednione wysokości zarobków. Zatem – jak już to wskazano wcześniej - kwestia pobieranego wynagrodzenia musi zostać udowodniona w sposób bezwzględny, a tylko dokumentacja stanowi precyzyjny dowód w zakresie wysokości wynagrodzenia w postępowaniu sądowym.

W niniejszej sprawie Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent celem ustalenia, na podstawie akt osobowych i obowiązujących przepisów płacowych, potencjalnego wynagrodzenia ubezpieczonego za lata zatrudnienia w KWK

(...) i (...) 1969 – 1979, co do których nie zachowała się dokumentacja zarobkowa, a następnie wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia według najkorzystniejszego wariantu, przy uwzględnieniu zarobków uzyskanych po przyznaniu prawa do emerytury.

Z opinii biegłego sądowego z zakresu wynagrodzeń i płac W. S., którą Sąd w pełni podzielił, po jej skorygowaniu w opinii uzupełniającej wynika, że najkorzystniejszy wskaźnik wysokości emerytury górniczej ubezpieczonego wyliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, w tym okresie przypadającego po przyznaniu prawa do emerytury górniczej, to jest z lat 1970, 1980 – 1998 wynosi 251,69%.

Skoro wskaźnik ten przekracza 250%, to ubezpieczonemu przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury z zastosowaniem art.110a ustawy emerytalnej, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo zgodnie z art.15 ustawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art.110a ustawy emerytalnej, poczynając od 1 czerwca 2017r., czyli od miesiąca zgłoszenia wniosku, zgodnie z art.133 ust.1 pkt 1 ustawy emerytalnej.

(-) SSO Grażyna Łazowska